

ÎNCHEIERE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Pitic și Viorica Mihaila împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis acțiunea depusă de Mariana Pitic și Viorica Mihaila,

constată:

La 30 iulie 2019, Mariana Pitic și Viorica Mihaila au depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii au invocat că, în urma concursului organizat de Consiliul Superior al Magistraturii, prin hotărârea CSM nr. 819/33 din 03 noiembrie 2015, Mariana Pitic a fost desemnată în funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției.

În urma concursului organizat de Consiliul Superior al Magistraturii, prin hotărârea CSM nr. 258/13 din 11 aprilie 2017, Viorica Mihaila a fost desemnată în funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției (în continuare INJ).

În cadrul ședinței din 23 iulie 2019, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a revocat din funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției judecătorii Ghenadie Pavliuc, Mariana Pitic și Viorica Mihaila, anunțând concurs pentru suplینirea a 3 funcții vacante de membru al Institutului Național al Justiției.

Soluția de revocare, care este lipsită de temei juridic și suport factologic, a fost dispusă la solicitarea membrului de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, ministrul justiției Olesea Stamate, invocând în calitate de temei „suspiciuni de integritate”.

Hotărârea Plenului CSM din 23 iulie 2019 în partea revocării reprezintă un act administrativ individual defavorabil.

Articolul 6 alin. (4) din Legea cu privire la Institutul Național al Justiției nr. 152 din 08 iunie 2006 stipulează temeiurile exhaustive în care poate înceta calitatea de membru al Consiliului INJ. Norma dată nu prevede drept temei de încetare a calității

de membru al Consiliului INJ existența „suspiciunilor de integritate”. Aceasta expresie este pur declarativă și politică, atribuită ilegal și nejustificat la temeiul precum că „membrul Consiliului poate fi revocat de către autoritatea care l-a desemnat în cazul existenței circumstanțelor care exclud posibilitatea executării mandatului”.

Textul legal „Membrul Consiliului poate fi revocat de către autoritatea care l-a desemnat în cazul existenței circumstanțelor care exclud posibilitatea executării mandatului” denotă aspecte din punct de vedere a condițiilor și sferei de aplicare, care în primul rând se referă la circumstanțe de ordin obiectiv ce împiedică din motive care nu depind de voința membrului Consiliului INJ să exercite în continuare mandatul respectiv (motive de sănătate, concediu de îngrijire a copilului minor și alte cazuri de ordin obiectiv), deoarece alte situații se referă la neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor.

Acest drept este oferit autorității care a desemnat membrul Consiliului INJ cu scopul de a asigura continuitatea activității INJ și de a evita blocajele proceselor decizionale, care le realizează potrivit competenței Consiliului.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii contestată în speță a fost emisă cu încălcarea dreptului discreționar. Or, verbul „poate” din textul legii indică la un act administrativ individual emis în baza dreptului discreționar, potrivit art. 16 din Codul administrativ.

În speță nu sunt clare punctele de vedere ale Consiliului Superior al Magistraturii care au determinat revocarea din funcția de membru al Consiliului INJ.

Prin prisma art. 137 alin. (1) și 118 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârea contestată este un act administrativ individual defavorabil ilegal, care lezează drepturile de a ocupa și exercita funcția de membru al Consiliului INJ.

Pentru emiterea unui act administrativ individual este necesar să existe un temei prevăzut de norma legală, iar măsura oficială întreprinsă de către autoritatea publică nu trebuie să fie abuzivă, astfel încât, în condițiile în care măsura întreprinsă de autoritatea publică nu este prevăzută de lege *apriori* nu poate fi examinată proporționalitatea acesteia și este încălcat principiul proporționalității.

Din punct de vedere al legalității procedurale, actul administrativ individual defavorabil emis de Consiliul Superior al Magistraturii este ilegal, inclusiv și din considerentele că:

- a fost încălcat principiul cercetării din oficiu, care presupune că autoritatea publică înainte de a adopta un act administrativ individual este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu potrivit prevederilor art. 22 și 85-87 din Codul administrativ și să ofere posibilitate participanților la procedura administrativă să participe la cercetarea stării de fapt;

- înaintea emiterii unui act administrativ individual defavorabil participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis;

- se atestă vădit încălcarea principiului securității raporturilor juridice, deoarece actele administrative individuale prin care au fost numite în funcțiile de membru al Consiliului INJ reprezintă acte administrative incontestabile, potrivit art. 140 din Codul administrativ;

- actul contestat este lipsit de elementul motivării, deși art. 31 din Codul administrativ prevede că „actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate”.

Mariana Pitic și Viorica Mihaila au solicitat instanței de judecată anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 23 iulie 2019 în partea revocării lor din funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției și în partea anunțării concursului pentru suplinirea a 2 funcții vacante de membru al Institutului Național al Justiției.

Prin încheierea din 06 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a remis cauza Curții Supreme de Justiție pentru a soluționa chestiunea privind strămutarea cauzei la o altă instanță competentă (f.d. 22-23).

Prin încheierea din 02 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins demersul Curții de Apel Chișinău înaintat prin încheierea din 06 septembrie 2019 privind strămutarea cauzei și s-a restituit cauza pentru judecare la Curtea de Apel Chișinău, care este instanța competentă să examineze litigiul dat în prima instanță (f.d. 39-41).

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis acțiunea depusă de Mariana Pitic și Viorica Mihaila.

S-a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/17 din 23 iulie 2019 în partea revocării din funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției a judecătorilor Mariana Pitic și Viorica Mihaila și în partea anunțării concursului pentru suplinirea a 2 funcții vacante de membru al Institutului Național al Justiției (f.d. 102, 103-112).

În motivarea soluției prima instanță a reținut că, legea prevede concret două situații în care Consiliul Superior al Magistraturii poate dispune revocarea membrului Consiliului INJ, și anume în cazul existenței circumstanțelor care exclud posibilitatea executării mandatului (deces, boală, concediu de maternitate, etc.) și la cererea Consiliului.

Actul administrativ contestat ce formează obiectul prezentei cauze a fost emis în baza unor suspiciuni privind integritatea membrilor revocați, însă, acest fapt nu constituie temei legal de revocare, care ar fi prevăzut imperativ de lege.

La 04 decembrie 2019, Consiliul Superior al Magistraturii a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 113).

La 23 decembrie 2019, Consiliul Superior al Magistraturii a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 119-124).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor faptice ale cauzei, suplimentar fiind invocat că, este întemeiată revocarea acestor judecători din membri ai Consiliului INJ, pe motiv de suspiciuni de integritate, constituind fapte ce nu necesită investigații suplimentare. Or, motivele pentru care s-a solicitat revocarea judecătorilor sunt informații publice, televizate în mass-media.

Intimatele au fost revocate dintr-o funcție facultativă, iar desemnarea în această funcție este la latitudinea Consiliului Superior al Magistraturii.

Mai mult ca atât, revocarea din funcția de membri ai Consiliului INJ nu a produs anumite consecințe grave pentru acești judecători, nefiindu-le impuse anumite obligații, sancțiuni, sarcini, nu le-a fost afectat un drept ori interes legitim și nu li s-a respins acordare a anumitor avantaje.

Actul administrativ de revocare din funcție a membrilor Consiliului INJ urmărește scopul legal, stabilit de legiuitor, fiind de interes public, ca în calitate de membri ai Consiliului INJ să fie persoane integre, imparțiale și cu o reputație ireproșabilă.

Or, menținerea în funcții de conducere a persoanelor asupra cărora au apărut dubii de integritate, părtinire și implicare într-un mod sau altul la examinarea unor cauze, este contrară principiilor stalului de drept, deoarece este imperativă respectarea principiului constituțional al statului de drept și considerarea interesului general al cetățenilor, iar Consiliul Superior al Magistraturii urmează să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea aplicării rapide a înlăturării de la funcții administrative a persoanelor, care fac obiceiul unor dubii rezonabile în materie de părtinire/implicare/integritate.

Controlul judiciar în contenciosul administrativ poate fi efectuat doar în partea legalității actelor administrative, nu și a oportunității lor. Instanța de contencios administrativ nu poate verifica dacă instituția a făcut bine sau nu, că a preferat o anumită decizie, dacă momentul elaborării a fost potrivit, etc.

Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Curții Supreme de Justiție admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Mariana Pitic și Viorica Mihaila, ca fiind neîntemeiată.

Conform articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de admisibilitate consideră că, la demararea căii de atac a fost respectat termenul prevăzut de articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, deoarece hotărârea Curții de Apel Chișinău datează cu 28 noiembrie 2019, recursul fiind depus la 04 decembrie 2019, iar motivarea la 23 decembrie 2019 (f.d. 113, 119).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246 alin. (1) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează că, recursul se declară inadmisibil în special când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 246 alin. (2) din Codul administrativ a indicat că, temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi

reglementate și alte temeuri care necesită a fi verificate la etapa examinării admisibilității cererii de recurs.

În această ordine de idei, conform art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Cu trimitere la cele enunțate supra, completul de admisibilitate constată că, recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 246 alin. (2) coroborat cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, argumentele invocate în recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către prima instanță, însă nu relevă asupra existenței greșelilor procedurale și aplicării incorecte a dreptului material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului dacă recursul se încadrează în cele prevăzute la art. 246 alin. (2) și art. 194 alin. (2) din Codul administrativ.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii.

Conform articolelor 230 și 246 coroborate cu articolul 194 alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan